

TIMÁR ISTVÁN, DR.

1913. április 5. Budapest – 1991. december 19. Budapest

AZ IGAZSÁGÜGY TERÜLETÉN BETÖLTÖTT POZÍCIÓI

IM Büntetőjogi és Ügyészi Főosztály	főosztályvezető	1948. december 5.–1953. január 16.
IM Törvényelőkészítő Főosztály	főosztályvezető	1957. július 21.–1962. január
Legfelsőbb Bíróság	első elnökhelyettes	1962. január 16.–1962. szeptember 30.

ÉLETÚTJA

Schwartz István néven született. 1938-ban jogtudományi doktori oklevelet szerzett és ügyvédként praktizált. A második világháború alatt munkaszolgálatos volt, de 1944 őszén átszökött a szovjetekhez. 1944. decemberétől az Ideiglenes Nemzeti Kormány Belügyminisztériumának állományába tartozott rendőrfogalmazó státuszban. 1945 januárjában Tömpe András nyomozócsoportjának tagjaként érkezett Budapestre. Az év végétől fogva már a Péter Gábor vezetése alatt álló budapesti politikai rendőrségen és annak jogutódjánál az Államvédelmi Osztálynál (ÁVO) szolgált egészen 1948 végéig. Ezalatt az idő alatt Péter helyettesévé lépett elő, kinevezése előtt közvetlenül a VIII. (vizsgálati) alosztályt és az ahhoz tartozó népügyészégi kirendeltséget vezette. Munkája során vizsgálta Szálasi Ferenc és a főbb háborús bűnösök ügyét, vezető szerepe volt a „Magyar Közösség-ügy” és a „MAORT-ügy” vizsgálatában is. 1947. július 26-ától Péter Gábor helyetteseként a VII. alosztály (üzemiszabotázs-elhárítás, az egyházakban és társadalmi egyesületekben folytatott hírszerzés), a VIII. alosztály (vizsgálati), a X. alosztály (nyilvántartás) és a XIV. alosztály (személyzeti ügyek) tartozott a felügyelete alá. Ezután került igazságügyi területre.

A Magyar Dolgozók Pártja (MDP) Szervező Bizottsága 1948. november 15-én javasolta, hogy nevezzék ki az Igazságügyminisztérium Büntetőjogi és Ügyészi Főosztálya vezetőjének. Felügyelete alá tartozott a Büntetőjogi (Ügyészi) és a Börtönügyi osztály is. Munkája során az Államvédelmi Hatóság érdekeltségébe tartozó ügyekkel is foglalkozott, összekötője Péter Gábor felé Décsi Gyula volt. A főosztály vezetését december 5-étől vette át és 1953. január 16-ig, letartóztatásáig dolgozott itt. Dr. Timárt a Budapesti Hadbíróság 1953. december 24-én 12 évi, a Katonai Felsőbíróság 1954. január 15-én népellenes, hivatali titoksértéssel folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntet-

tének elkövetése miatt 11 évi börtönbüntetésre ítélte. 1956. október 15-én szabadult. A Legfelsőbb Bíróság Katonai Tanácsa 1957. február 4-én rehabilitálta, kárpótlásként 60 ezer forintot kapott.

Ezt követően került ismét az Igazságügyminisztériumba a Törvényelőkészítő Főosztály élére. Kinevezését az *Igazságügyi Közlöny* 1957. július 21-én közölte. Az Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának (MSZMP KB) Titkársága 1958. december 12-én elfogadta az Adminisztratív Osztály Magyar Jogász Szövetség (MJSZ) elnökségének tagjaira – köztük dr. Timár Istvánra – vonatkozó javaslatát. A Titkárság ugyanekkor fogadta el, hogy az 1959 januárjában Bécsben összeülő Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetsége által közreadott *A jog a béke szolgálatában* c. revue szerkesztőségi ülésén is részt vegyen az MJSZ képviselőjeként. 1960-ban a Titkárság hozzájárulását ahhoz is megkapta, hogy a Magyar Népköztársaság képviselőjeként kiutazzon az augusztus 8–10 között Londonban megrendezett ENSZ büntetőjogi konferenciára.

1962. január 16-tól a Legfelsőbb Bíróság elnökének első helyettesének nevezték ki, a hír január 20-án jelent meg az *Igazságügyi Közlönyben*. Azonban alig több mint fél évvel később Tömpe András, az MSZMP KB Adminisztratív Osztályának vezetője – mások mellett – dr. Timár eltávolítását javasolta. A megfogalmazás szerint „a személyi kultusz idején elkövetett törvénysértésekben való részvétel” miatt, ugyanakkor hozzátéve, hogy: „annak ellenére, hogy mind az ellenforradalom elleni harcban, mind azóta pártszerűen helytálltak.” Az MSZMP KB Politikai Bizottsága 1962. augusztus 7-én a javaslattal egyetértett, így dr. Timárt 1962 szeptember 30-án felmentették pozíciójából. Ezt követően nyugdíjazásáig a Szerzői Jogi Hivatal főigazgatói tisztségét töltötte be.

IGAZSÁGÜGYI PÁLYAFUTÁSA ALATT ELNYERT KITÜNTETÉSEI

Magyar Népköztársasági Érdemrend V. fokozata (1952)
Igazságügy Kiváló Dolgozója (1958)
Szocialista Munkáért Emlékérem (1958)

JOGI VONATKOZÁSÚ PUBLIKÁCIÓJA

A szerzői jog kézikönyve. Szerk. Benárd Auréllal. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1973.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK ÉS IRODALOM

Levéltári források

MNL OL M-KS 276. f. 55. cs. 41. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 5/274. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 7/40. ő. e.
MNL OL M-KS 288. f. 7/85. ő. e.

Ágazati közlöny

Igazságügyi Közlöny, 1957/13–14., 1958/9–10., 23–24., 1962/1. sz.

Irodalom

Az Államvédelmi Osztály, 1946–1948. Szerk. Krahulcsán Zsolt–Müller Rolf. ÁBTL–L'Harmattan, Budapest, 2015. (Dokumentumok a magyar politikai rendőrség történetéből 2.)
Zinner Tibor: *Megfogyva és megtörve. Évtizedek és tizedelések a jogászlámpában, 1918–1962*. M. Hiv. Közlönykiadó, Budapest, 2005.

Lexikonok

Új Magyar Életrajzi Lexikon. VI. kötet SZ–ZS. Főszerk. Markó László. Magyar Könyvklub, Budapest, 2007. 747–748.

Timár István szócikk (1956-os Intézet, kislexikon, www.rev.hu): <http://www.rev.hu/sulinet45/szerviz/kislex/biograf/timar.htm> (A letöltés ideje 2016. február 11.)

